

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

HE CSC:n sidosyksikköaseman edellytyksistä, sen omistaman tutkimusinfrastruktuurin yhteiskäytöstä sekä varautumisvelvollisuudesta

Talousvaliokunta 24.3.2026

CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

- CSC on erityistehtäväyhtiö, jonka omistavat Suomen valtio (70 % osakkeista) ja suomalaiset korkeakoulut; 13 yliopistoa ja 22 ammattikorkeakoulua (30 % osakkeista). Yhtiö ei tavoittele voittoa.
- CSC on omistajiensa hankintalain tarkoittama sidosyksikkö, joka myy palvelut omistajilleen omakustannushintaan.
- CSC:n erityistehtävänä on ylläpitää ja kehittää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan keskitettyä ICT-infrastruktuuria:
 - kansallinen datan hallinnan ja tieteellisen laskennan ympäristö (kansalliset supertietokoneet),
 - yhteiseurooppalainen supertietokone (Lumi),
 - tutkimuksen tietoverkko (Funet),
 - koulutuksen ja tutkimushallinnon palvelut (erityisesti kansalliset tietovarannot sekä korkeakoulutuksen digitaaliset palvelut)
 - datanhallinnan palvelut (pitkäaikaissäilytys) kulttuuriperintöorganisaatioille ja korkeakouluille.

CSC:n hallinnoima kansallinen tutkimusinfrastruktuuri vs. EU-rahoitteinen infrastruktuuri

- Kansalliset supertietokoneet (jatkossa Roihu, tällä hetkellä Puhti ja Mahti)
- EuroHPC yhteisyrityksen (JU) + jäsenmaiden muodostaman konsortion rahoittama LUMI-supertietokone ja jatkossa LUMI AI

Kapasiteetin ulosmyyntirajojen harmonisointi

- LUMI:n ja LUMI AI:n kapasiteetin ulosmyyntiraja on EuroHPC-asetuksen mukaisesti 20% kapasiteetista.
- Kansallisesti rahoitettujen supertietokoneiden ulosmyyntiraja on 5%.
- CSC:n tutkimusinfrastruktuurin käyttöä yritysten ei-julkisen tutkimuksen ja kehitystyön tarpeisiin voidaan tehostaa ja yksinkertaistaa, jos kaikkia supertietokoneita koskevat samat periaatteet. Lisäksi yrityslähtöinen tutkimusyhteistyö korkeakoulujen ja yritysten välillä tulee mahdolliseksi.
- 20%:n ulosmyyntiraja koskisi vain tutkimusinfrastruktuurin (supertietokoneiden) kapasiteetin käyttöä. Muilta osin noudatettaisiin edelleen kansallista 5%:n ulosmyyntirajaa.
- Suurteholaskentakapasiteettia voidaan myydä vain siltä osin kuin sitä ei tarvita korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten omaan käyttöön.
- Yritystukineuvottelukunta totesi lausunnossaan, ettei menettely sisällä valtiontukea.

Sidosyksikköasema

- HE:ssa esitetään, ettei hankintalakiin esitettävää 10%:n minimiomistusosuutta sovelleta CSC:hen.
- Supertietokoneet ovat niin suuria investointeja, ettei yksittäisellä korkeakoululla tai tutkimuslaitoksella on mahdollista sellaista toteuttaa. Lisäksi supertietokoneen käyttöikä on noin 5 vuotta, jolloin investointisykli on nopea.
- CSC:n tuottamista palveluista suurin osa kohdistuu kaikkiin korkeakouluihin.
- CSC on hoitanut korkeakoulujen puolesta mm. suurteholaskennan palvelut jo siinä vaiheessa, kun korkeakoulut olivat osa valtion talousarviotaloutta. Yliopisto- ja ammattikorkeakoulu-uudistuksen jälkeen myös CSC:n omistuspohja laajennettiin korkeakouluihin, jotta korkeakouluilla olisi mahdollisuus osallistua CSC:n ohjaukseen.

Yhtiön varautuminen

- Yhtiölle asetetaan varautumisvelvollisuus, joka koskee tutkimusinfrastruktuurin lisäksi yhtiön kaikkia palveluita.
- Yhtiön tulee valmiussuunnitelmin ja toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa hallinnoimansa tutkimusinfrastruktuurin sekä muiden palveluidensa toimintavarmuus myös poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa.
- CSC on jo nykyisin huolehtinut tehtäviensä hoidon edellyttämistä varautumisjärjestelyistä.
- Lakisääteinen varautumisvelvollisuus toimisi selkänäjana yhtiön toteuttamissa hankintalainsäädännön mukaisissa kilpailutukissa asetettaessa esim. tietoturvallisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyviä vaatimuksia. Esitys varmistaa myös sitä, että omistajilla on riittävä tilannekuva yhtiön varautumisen tasosta sekä häiriötilanteiden ja poikkeusolojen vaikutuksista.